

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město

Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz

www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: FA/1151/2016
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/PS/744/2015

U s n e s e n í

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 15. 10. 2015 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi o návrhu navrhovatele ■ (dále též jako „Navrhovatel“), proti instituci Československá obchodní banka, a.s., IČO 00001350, se sídlem Radlická 333/150, 150 57 Praha 5 – Radlice, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, spisová značka BXXXVI 46 (dále jen „Instituce“), vedeném podle § 24 zákona o finančním arbitrovi podle tohoto zákona s přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci zřízení dispozičního oprávnění k platebnímu účtu dítěte, který, takto:

Řízení se podle § 14 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastavuje, neboť návrh je nepřípustný podle § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi, protože spor nenáleží do působnosti arbitra.

O d ů v o d n ě n í :

Navrhovatel se domáhá, aby finanční arbitr uložil Instituci povinnost zřídit Navrhovateli dispoziční oprávnění k účtu jeho dítěte, který zřídila matka dítěte, se kterou je Navrhovatel rozvedený a se kterou má dítě ve střídavé péči a která mu dispoziční oprávnění k účtu nezřídila.

Finanční arbitr zjistil, že ■ (dále jen „Matka“), je matkou ■ (dále jen „Dítě“), a že dne 9. 9. 2015 v souladu s § 892 odst. 1 občanského zákoníku uzavřela za Dítě s Institucí Smlouvu o produktových balíčcích pro děti, studenty a dospělé (dále jen „Smlouva o účtu“) a smlouvu o platební kartě a že Instituce na základě Smlouvy o účtu zřídila Dítěti účet č. ■ (dále jen „Účet“).

Finanční arbitr dále zjistil, že Navrhovatel je otcem Dítěte (dále též jako „Otec“) a že jsou s Matkou rozvedeni a mají Dítě ve střídavé péči.

V rámci zkoumání podmínek řízení finanční arbitr nejprve posuzoval, zda je k rozhodování sporu příslušný. Příslušnost jako základní podmínku řízení zkoumá finanční arbitr kdykoli v průběhu řízení, a to i v případě, že námitku nepřípustnosti nevznesl žádný z účastníků řízení, protože nedostatek příslušnosti finančního arbitra je překážkou řízení neodstranitelnou a finanční arbitr musí řízení podle § 14 písm. a) zákona o finančním arbitrovi ve spojení s ustanovením § 9 písm. a) téhož zákona zastavit.

Finanční arbitr je podle § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi příslušný k rozhodování sporu spadajícího jinak do pravomoci českých soudů, jedná-li se o spor mezi:

- a) poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb,
- b) vydavatelem elektronických peněz a držitelem elektronických peněz při vydávání a zpětné výměně elektronických peněz,
- c) věřitelem nebo zprostředkovatelem a spotřebitelem při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru,
- d) investičním fondem, investiční společností nebo zahraniční investiční společností, obchodníkem s cennými papíry nebo investičním zprostředkovatelem a spotřebitelem při kolektivním investování prostřednictvím standardního fondu nebo speciálního fondu, který shromažďuje peněžní prostředky od veřejnosti,
- e) pojišťovnou nebo pojišťovacím zprostředkovatelem a zájemcem o pojištění, pojistníkem, pojištěným, oprávněnou osobou nebo obmyšleným při nabízení, poskytování nebo zprostředkování životního pojištění,
- f) provozovatelem směnářenské činnosti a zájemcem o provedení směnářského obchodu nebo osobou, se kterou byl směnářský obchod proveden.

Pro účely tohoto řízení připadá do úvahy pouze spor podle § 1 odst. 1 písm. a) zákona o finančním arbitrovi, tedy spor mezi poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb.

Jako poskytovatele platebních služeb a uživatele platebních služeb označuje ustanovení § 74 odst. 1 zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platebním styku“), smluvní strany smlouvy o platebních službách. Zákon o platebním styku současně pojem poskytovatele platebních služeb a uživatele platebních služeb dále nedefinuje. Pro postavení určitých osob jako poskytovatele platebních služeb a uživatele platebních služeb je proto rozhodující pouze to, zda tyto osoby mezi sebou uzavřely smlouvu o platebních službách.

Podle § 74 odst. 1 zákona o platebním styku „[s]mlouvou o platebních službách se poskytovatel zavazuje uživateli a) provádět pro něho platební transakce ve smlouvě jednotlivě neurčené, nebo b) provést pro něho jednotlivou platební transakci neupravenou rámcovou smlouvou“. Pojmovým znakem každé smlouvy o platebních službách je tedy závazek poskytovatele platebních služeb k provádění neurčitých platebních transakcí (příp. k provedení jednorázové platební transakce).

V tomto případě je smlouvou o platebních službách Smlouva o účtu, poskytovatelem platebních služeb je bez pochyb Instituce a uživatelem platebních služeb je Dítě, byť za Dítě při uzavírání Smlouvy o účtu jednala Matka, protože Dítě nebylo ke dni uzavření Smlouvy o účtu právně způsobilé.

V návrhu na zahájení řízení se Otec označil za navrhovatele s odůvodněním, že „[o]depřením mi přístupu k účtu mé nezletilé dcery ČSOB odmítá poskytnout nezletilé majitelce tohoto účtu platební služby podle § 3 zákona o platebním styku prostřednictvím obou jejích zákonných zástupců“.

Finanční arbitr proto dne 2. 11. 2015, evid. č. FA/11035/2015, vyzval Otce, aby správně za navrhovatele označil Dítě s tím, že Otec bude zákonným zástupcem Dítěte v řízení před finančním arbitrem.

Dne 11. 11. 2015, evid. č. FA/13656/2015, přijal finanční arbitr podání Otce, ve kterém je Dítě označené jako navrhovatel s tím, že „[...] navrhovatelka se v řízení domáhá toho, aby její zákonný zástupce – otec – obdržel pasivní dispoziční oprávnění, tj. oprávnění k nahlížení

na Účet, oprávnění informovat se o zůstatku peněžních prostředků na Účtu a o provedených platebních transakcích na Účtu“.

Ze shromážděných podkladů finanční arbitr následně zjistil, že dispozičního oprávnění k Účtu se domáhá Otec jako rodič ve smyslu § 896 odst. 1 věty první zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), který má povinnost a právo pečovat o jmění dítěte, především je jako řádný hospodář spravovat. Finanční arbitr vychází zejména z vlastního tvrzení Otce, že „[s]oud žádného z rodičů neomezil v rodičovské odpovědnosti. Podle občanského zákoníku jsou proto oba rodiče ve stejném rozsahu odpovědni také za majetek nezletilé.“ Otec dále tvrdí, že „být obeznámen se stavem majetku nezletilého dítěte na účtu dítěte je nejen rodičovským právem a zároveň rodičovskou povinností rovněž toho z rodičů, který dětský účet neotevřel, neboť i on je stejnou měrou odpovědný za stav majetku na dětském účtu nezletilého dítěte jako ten rodič, který dětský účet otevřel“.

Podle § 858 občanského zákoníku platí, že „[r]odičovská odpovědnost zahrnuje povinnosti a práva rodičů, která spočívají v péči o dítě, [...], v jeho zastupování a spravování jeho jmění; [...]“. Podle § 892 odst. 1 občanského zákoníku platí, že „[r]odiče mají povinnost a právo zastupovat dítě při právních jednáních, ke kterým není právně způsobilé“. Podle odst. 2 téhož ustanovení platí, že „[r]odiče zastupují dítě společně, jednat však může každý z nich; ustanovení § 876 odst. 3 platí obdobně“. Podle § 876 odst. 3 občanského zákoníku platí, že „[j]edná-li jeden rodič v záležitosti dítěte sám vůči třetí osobě, která je v dobré víře, má se za to, že jedná se souhlasem druhého rodiče“. Podle § 897 občanského zákoníku platí, že „[n]jedohodnou-li se rodiče o podstatných věcech při péči o jmění dítěte, rozhodne na návrh rodiče soud“.

Finanční arbitr ze shromážděných podkladů nezjistil, že by Instituce nebyla ve smyslu § 876 odst. 3 občanského zákoníku při uzavírání Smlouvy o účtu v dobré víře, že Otec s uzavřením této smlouvy souhlasí.

Ohledně zřízení pasivního dispozičního oprávnění pro Otce sdělila Matka finančnímu arbitrovi dne 18. 12. 2015, evid. č. FA/16186/2015, že „[...] za těchto okolností s otcovým přístupem tedy nesouhlasím. Budu souhlasit v případě, že stejná práva budou poskytnuta mě v souvislosti s dceřiným účtem ve správě otce č. ■■■“. Z e-mailu ze dne 21. 12. 2015, který Matka adresovala Instituci, vyplývá: „Zároveň informuji, že pokud bude pan ■■■ chtít, pasivní přístup mu zřídím. Dohodli jsme se na přístupu k oběma dceřiným účtům.“ Dne 7. 1. 2016, evid. č. FA/294/2016, sdělil Otec finančnímu arbitrovi, že „[...] vzhledem k tomu, že matka navrhovatelky dala souhlas s poskytnutím mi pasivního dispozičního oprávnění k Účtu teprve až poté, když se od Instituce dozvěděla o řízení před Finančním arbitrem, se důvodně domnívám, že souhlas dala ryze účelově, aby zabránila rozhodnutí Finančního arbitra o poskytnutí mi pasivního dispozičního oprávnění k Účtu. Důvodně se obávám, že po zastavení tohoto řízení výše uvedeným smírem by matka navrhovatelky její souhlas s poskytnutím mi dispozičního oprávnění k Účtu vzala zpět. S takto vratce postaveným dispozičním oprávněním k Účtu bych proto nemohl řádně plnit mou zákonnou povinnost péče o majetek nezletilé navrhovatelky“.

Předložený spor tedy není sporem mezi Dítětem a Institucí, ani sporem mezi Otcem a Institucí, ale sporem mezi Otcem a Matkou. K řešení takového sporu není finanční arbitr příslušný, neboť se nejedná o spor mezi poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb. Otec ani Matka nemají postavení poskytovatele nebo uživatele, navrhovatelem v řízení před finančním arbitrem může být pouze majitel účtu, kterým je Dítě; navíc spor nevznikl při poskytování platebních služeb, ale jedná se o spor související s výkonem rodičovské odpovědnosti.

Ze shromážděných podkladů totiž vyplývá, že Otec se s Matkou nemohou dohodnout o podstatných věcech týkajících se péče o jmění Dítěte, přičemž zřízení pasivního dispozičního oprávnění k Účtu Dítěte nepochybně podstatnou věcí je. V takovém případě občanský zákoník v § 897 dává Otci možnost se svých práv při výkonu rodičovské odpovědnosti dovolat u soudu [obdobně viz Usnesení Ústavního soudu III. ÚS 705/04 ze dne 27. ledna 2005: „[...] *nedohodne-li se (tedy otec – pozn. finančního arbitra) s matkou o podstatných věcech při výkonu rodičovské odpovědnosti, může se domáhat rozhodnutí soudu. Ustanovení § 31 odst. 2 a § 49 zák. o rodině poskytují stěžovateli (tedy otci – pozn. finančního arbitra) možnost svých práv při výkonu rodičovské zodpovědnosti se dovolat, pokud by shledal, že zájmy nezletilé při nakládání s vklady na účtu, učiněnými v její prospěch, matkou dostatečně chráněny nejsou.*”].

Na základě výše uvedených skutečností dospěl finanční arbitr k závěru, že návrh je nepřipustný podle § 9 písm. a) zákona o finančním arbitrovi, tj. z důvodu, že spor nenáleží do působnosti finančního arbitra. Finanční arbitr řízení podle § 14 písm. a) zákona o finančním arbitrovi zastaví usnesením, jestliže následně zjistí, že návrh je nepřipustný podle § 9 téhož zákona.

Z výše uvedených důvodů rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u č e n í o o d v o l á n í :

Proti tomuto usnesení lze podle § 76 odst. 5 ve spojení s § 83 odst. 1 správního řádu podat odvolání k finančnímu arbitrovi do 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Odvolání nemá odkladný účinek.

V Praze dne 26. 1. 2016

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr